

POSTANOWIENIE

20 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

na posiedzeniu niejawnym 20 marca 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.W., S.W., M.W., D.M., N.S., M.K., M.C., M.P., H.W., A.F.,
M.K.1, J.M., T.W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy
Państwowe Nadleśnictwo Ł.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
na skutek skargi kasacyjnej A.W., S.W., M.W., D.M., N.S., M.K., M.C., M.P., H.W.,
A.F., M.K.1, J.M., T.W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z 30 stycznia 2024 r., III Ca 867/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powodów kosztami postępowania wywołanego
wniesieniem skargi kasacyjnej.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 30 stycznia 2024 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oddalił
apelację powodów A.W., S.W., M.W., D.M., N.S., M.K., M.C., M.P., H.W., A.F., M.K.1,
J.M., T.W. od wyroku Sądu Rejonowego w Gorlicach z 10 października 2023 r.,
w sprawie przeciwko Skarbowi Państwa – Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu
Lasy Państwowe Nadleśnictwo Ł. o uzgodnienie treści księgi wieczystej

z rzeczywistym stanem prawnym oraz nie obciążył powodów kosztami postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną zgłosili powodowie, wskazując na naruszenie 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 175 w zw. art. 5 k.c.

3. Skarżący wniesli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Podali, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, tj. art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 175 w zw. z art. 5 k.c., i wyjaśnienia czy dyspozycją tych przepisów, powodującą przerwanie biegu zasiedzenia nieruchomości przejętej w przeszłości na własność Skarbu Państwa bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa było wystąpienie przez jednego z powodów z wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej poprzez wydanie na jego rzecz nieruchomości stanowiącej uprzednio własność jego poprzedników prawnych, gdyż stanowiło zamanifestowanie samoistnemu posiadaczowi woli odzyskania posiadania nieruchomości przez właściciela w okresie biegu terminu zasiedzenia, czy czynność ta z uwagi na okoliczności dotyczące jej podjęcia została przedsięwzięta jedynie, aby doprowadzić do przerwy biegu terminu zasiedzenia nieruchomości przez Skarb Państwa i związku z tym nie można jej uznać za czynność podjętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecnictwa oraz prawidłowej wykładni, a także usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi

kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

5. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, i z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

6. Skarga kasacyjna powodów nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazali, iż w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 w zw. z art. 175 k.c. bieg zasiedzenia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, zgodnie z którym wniosek o zawezwanie do próby ugodowej – w swych granicach podmiotowych i przedmiotowych – co do zasady stanowi czynność zmierzającą bezpośrednio do dochodzenia roszczenia, a zatem czynność wymienioną w art. 123 § 1 pkt 1 k.c. Skutek przerwy biegu przedawnienia w rezultacie złożenia wniosku o zawezwanie do próby ugodowej następuje niezależnie od tego, czy ugoda została zawarta, czy też do jej zawarcia nie doszło. Skutek ten nie powstanie w sytuacji, w której

wniosek o zawezwanie do próby ugodowej został zwrócony, odrzucony lub postępowanie pojednawcze zostało umorzone.

Kluczowe w okolicznościach sprawy jest to, że wniosek o zawezwanie do próby ugodowej może przerwać bieg terminu zasiedzenia w konkretnych granicach przedmiotowych, czyli w odniesieniu do ściśle oznaczonej nieruchomości, oraz podmiotowych – w stosunku do konkretnego posiadacza nieruchomości (zob. m.in. uchwałę SN z 28 lipca 1992 r., III CZP 87/92, OSNCP 1993, nr 3, poz. 31; postanowienia SN: z 28 stycznia 2015 r., I CSK 208/14; z 18 lutego 2015 r., I CSK 82/14; z 14 kwietnia 2016 r., II CSK 515/15; z 7 października 2016 r., I CSK 628/15, i z 8 marca 2017 r., IV CSK 303/16). Konstrukcja wniosku, uniemożliwiająca ocenę powyższych granic, wyłącza przyjęcie, że jest to *in casu* czynność skutecznie przerywająca bieg zasiedzenia w odniesieniu do konkretnego posiadacza władającego określoną nieruchomością. Wyrażony na tym tle przez Sąd Rejonowy pogląd prawny o nieskuteczności wniosku, podzielony przez Sąd Okręgowy, jest trafny i zgodny z art. 123 § 1 w zw. z art. 175 k.c.

Sądy *meriti* ustaliły, że powodowie wspólnie z licznymi innymi osobami złożyli wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, obejmujący liczne nieruchomości, bez podania danych pozwalających na precyzyjne ustalenie położenia tych nieruchomości i umiejscowienia ich granic w przestrzeni. Zakwestionowanie stanowiska, że tak skonstruowany wniosek ze względu na swoje istotne wady nie przerwał zasiedzenia wymagałoby w istocie podważenia ustaleń faktycznych, na których oparto zaskarżony wyrok. W postępowaniu kasacyjnym jest to jednak wykluczone, gdyż Sąd Najwyższy jest tymi ustaleniami związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Ponieważ wniosek o zawezwanie do próby ugodowej nie przerwał biegu zasiedzenia z uwagi na jego wadliwą konstrukcję, nie ma potrzeby odnoszenia się do zagadnienia, czy dopuszczalna była ocena przez Sądy *meriti*, że wniosek ten nie był skuteczny z uwagi na jego wniesienie wyłącznie w celu przerywania biegu zasiedzenia. Kwestia ta ma w okolicznościach sprawy jedynie znaczenie hipotetyczne, a jej rozstrzygnięcie pozostaje bez wpływu na wynik postępowania, co czyni wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania bezzasadnym.

7. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

8. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Rozstrzygnięcie o kosztach zapadło z uwzględnieniem całości okoliczności sprawy, które uzasadniały zastosowanie art. 102 k.p.c.

(R.N.)

[a.ł]